

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Het ontwerp van besluit wijzigt het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven. De wijziging beoogt uitvoering te geven aan het regeerakkoord 2019-2024 dat voorziet in het inzetten van 10% van het VLIF-budget voor niet-productieve investeringen waarbij landbouwers onder meer steun krijgen voor landschapselementen en niet-productieve investeringen in water- of bodembeheer. De verruimde toepassing van de betoelaging van niet-productieve investeringen wordt nagestreefd door:

- Uitbreiding van de investeringen die voor betoelaging in aanmerking komen;
- Invoering van steunintensiteit die omgekeerd evenredig is met het effect van de betoelaagde investering op de productie;
- Afzien van de te lage normbedragen;
- Procedurele vereenvoudiging;
- Beter afbakenen van de doelgroep en aanpassing aan de gewijzigde vennootschapswetgeving.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij

Beleidsveld: landbouw en zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2020/403 van 26 november 2020.

Het ontwerp van besluit heeft geen strategisch belang en moet dus niet voorgelegd worden aan de strategische adviesraden ingevolge artikel III.94, §2, van het bestuursdecreet van 7 december 2018.

Op 18 december 2020 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister, bevoegd voor de landbouw, gelast over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State (VR 2020 1812 DOC.1465/1BIS).

Het advies 68.566/3 van de Raad van State van 18 januari 2021 gaat als bijlage 2.

De Raad adviseert om af te zien van de inwerkingtreding op de dag van de bekendmaking van het besluit in het Belgisch staatsblad, maar te opteren voor de gangbare termijn van inwerkingtreding van besluiten voorzien in artikel 84, 2°, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zijnde vanaf de tiende dag na de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad. Het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit werd in deze zin aangepast, door het weglaten van de inwerkingtredingsbepaling opgenomen in artikel 11 van het aan de Raad van State voorgelegde advies.

Volgende opmerkingen van de Raad van State hebben geen aanleiding gegeven tot aanpassing van het ontwerp van besluit:

- Artikel 4, 1°, van het ontwerp voorziet in verschillende niveaus van de toepasselijke maximale steunintensiteit. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen “investeringen met een verwaarloosbaar productief karakter, vermeld in bijlage 3”, “investeringen waarvoor een secundair positief effect op de productie bewezen is of waarbij een secundair negatief effect van de productie vermeden wordt, vermeld in bijlage 3” en “investeringen die alleen een niet-productieve meerwaarde hebben tegenover de andere productieve systemen, vermeld in bijlage 3”, waarbij de maximale steunintensiteit respectievelijk 100%, 75% en 50% van de investering bedraagt. De ontworpen bijlage 3 bevat volgens de Raad van State als dusdanig echter geen opsomming van de verschillende soorten investeringen. De ontworpen bijlage bestaat uit een tabel waarbij voor elke investering telkens de maximale steunintensiteit wordt vermeld. De in het ontworpen artikel 5, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 gegeven omschrijving van het karakter van de investering lijkt bijgevolg niet relevant te zijn, aangezien in de ontworpen bijlage 3 hoe dan ook de maximale steunintensiteit voor concrete categorieën van investeringen wordt bepaald.

Deze opmerking geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp aangezien in weerwil van wat de Raad van State opmerkt bijlage 3 wel degelijk de soorten betoelaagbare investeringen opsomt en daar overeenkomstig artikel 4, 1°, van het ontwerp een steunintensiteit aan toevoegt. Zonder bijlage 3 zouden begunstigden in de onzekerheid zijn van de steunintensiteit die aan hun investering gekoppeld is.

- De wijzigingen vervat in artikel 4, 2° en 3°, van het ontwerp strekken er onder meer toe de aanvraag voor de steun aan niet-productieve investeringen niet langer via de verzamelaanvraag te laten verlopen. Zoals de Raad van State opmerkt bepaalt artikel 4, §1, 16°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2007 houdende bepalingen tot inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbeleid en van het landbouwbeleid (EPR-

besluit) dat de verzamelaanvraag o.m. de basis is voor de aangifte van niet-productieve investeringen, vermeld in artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven". Artikel 4, §1, 16° van het EPR-besluit is door het voorliggende ontwerp impliciet opgeheven, maar zal om reden van rechtszekerheid bij een toekomstige aanpassing van het EPR-besluit eveneens worden aangepast.

Tenslotte zijn aan het ontwerp volgende aanpassingen aangebracht die niet uit het advies van de Raad van State voortvloeien:

- in artikel 3 van het ontwerp wordt verantwoordingsverslag vervangen door verantwoordingsadvies en wordt een foutieve kruisverwijzing gecorrigeerd;
- er wordt in het ontwerp een nieuw artikel 5 ingevoegd, dat de 50% investeringen toevoegt aan artikel 5 van het te wijzigen besluit. De inwerkingtreding van dit artikel wordt geregeld in artikel 13 van het ontwerp;
- artikel 6 van het ontwerp is in overeenstemming gebracht met bijlage 1 en de correcte vermelding van het thema waterkwaliteit en de bijhorende investering "machines voor mechanische onkruidbestrijding en loofverwijdering";
- in artikel 6 van het ontwerp wordt ook het tweede lid van de eerste paragraaf van de te wijzigingen bepaling aangepast. De aanleg en de heraanleg van dammen op erosiestroken is vervangen door de aanleg en heraanleg van plantaardige erosiedammen. Als landbouwers binnen de randvoorwaarden kiezen voor een plantaardige erosiedam dan geldt de voorwaarde dat er ook een erosie(gras)strook voorzien wordt. Maar ook zonder deze strook is een plantaardige dam nuttig. Daarom wordt in het ontwerp niet langer in deze voorwaarde voorzien. Op deze manier worden landbouwers voor wie het oppervlakteverlies omwille van de bufferstrook een hindernis vormt, meer gestimuleerd om extra actie te ondernemen tegen erosie. Daarnaast wordt punt 7° geschrapt om de tekst in overeenstemming te brengen met de bijlagen;
- in artikel 8 van het ontwerp wordt een bepaling ingevoegd ter vervanging van het vierde lid van de te wijzigen bepaling. Hierin wordt een nieuwe voorwaarde opgenomen voor investeringen waarvoor een technisch verantwoordingsadvies vereist is, deze mogen pas van start gaan nadat het technisch verantwoordingsadvies opgemaakt werd. Zo wordt verzekerd dat de investering uitgevoerd wordt overeenkomstig dat advies;
- er wordt in het ontwerp een artikel 12 ingevoegd dat bijlage 3 van het te wijzigen besluit vervangt. De inwerkingtreding van dit artikel wordt geregeld in artikel 13 van het ontwerp;
- er wordt in het besluit een artikel 13 ingevoegd dat de inwerkingtreding van artikel 5 en 12 regelt. Deze artikelen zullen in werking treden op een door de minister te bepalen datum.
- in bijlage 1 wordt "boomband" niet langer opgenomen als afzonderlijke investering, maar geïntegreerd bij boombescherming. Dit omwille van de lage kosten voor zulke investeringen. Verder wordt plantbescherming voor hagen, heggen en houtkanten ingevoegd. Naar analogie met de investering boombescherming. Ook wordt de correcte vermelding van het thema waterkwaliteit en de bijhorende investering "machines voor mechanische onkruidbestrijding en loofverwijdering" opgenomen;
- in bijlage 3 van het ontwerp worden de 50% investeringen niet meer vermeld.
- er wordt aan het ontwerp een bijlage 4 toegevoegd die alle investeringen uit bijlage 3 bevat, en de 50% investeringen.

- in de 4 bijlagen bij het ontwerp wordt het voorvoegsel AGT 1, dat telkens bij de plantaardige erosiedammen was opgenomen (verwijzend naar een bepaalde erosiecategorie) verwijderd. AGT verwijst naar de mate van sedimentafvoer van een perceel. In het met het ontwerp gewijzigde besluit werd gewerkt met 3 categorieën van sedimentafvoer (laag AGT3, middelmatig AGT2 en hoog AGT1). Om redenen van administratieve vereenvoudiging wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen deze categorieën;
- vormelijke aanpassingen aan de bijlagen bij het ontwerp.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

In artikel 17 van Verordening EU nr. 1305/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (ELFPO) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1698/2005 van de Raad is o.m. voorzien in de mogelijkheid tot steunverlening voor roerende en/of onroerende investeringen die worden beschouwd als niet-productieve investeringen. Die investeringen moeten verband houden met de verwezenlijking van agromilieue- en klimaatdoelstellingen waaronder:

- de staat van instandhouding van de biodiversiteit op het gebied van soorten en habitats;
- de vergroting van de maatschappelijke belevingswaarde van een Natura 2000-gebied of van andere gebieden met een hoge natuurwaarde in de lidstaten.

In Vlaanderen is met PDPO III geopteerd voor een erg strikte complementariteit met andere maatregelen met name de agromilieue- en klimaatmaatregelen. Vlaanderen subsidieert momenteel vanuit die optiek enkel maatregelen die bijdragen aan:

- het verhogen van de biodiversiteit (beperkt tot kleine landschapselementen)
- een verbeterd waterbeheer (beperkt tot kleinschalige waterinfrastructuur)
- het verminderen van erosie (beperkt tot erosiedammen)

Dit alles is reglementair verankerd in het met het voorontwerp te wijzigen besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven.

In principe kunnen in kader van PDPO III de niet-productieve investeringen eveneens betoelaagd worden als ze bijdragen aan de realisatie van andere in het PDPO opgenomen milieu- en klimaatdoelstellingen. Dit is echter in het te wijzigen besluit niet voorzien.

Van begin 2014 tot 24 september 2020 werden 18 investeringen gunstig beslist. Daarnaast zijn er nog 17 investeringen die gerealiseerd werden, maar waar de dossierbehandeling nog lopende is. Voor deze lage realisatiegraad bestaan een aantal oorzaken:

- beperkte bekendheid
- beperkte lijst met investeringen
- omslachtige procedure met attest van andere instanties ter goedkeuring
- lage normbedragen op basis van de gegevens verkregen van VLM, VMM en ex-ALBON in 2014
- andere subsidiekanalen (met meer begeleiding of betere voorwaarden).

Het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 voorziet dat "10% van het VLIF-budget ingezet wordt voor niet-productieve investeringen waarbij landbouwers onder meer steun krijgen voor landschapselementen en niet-productieve investeringen in water- of bodembeheer".

Volgens een studie van de Europese Rekenkamer (2015) zijn niet-productieve investeringen, investeringen die geen aanzienlijke baten, inkomsten of opbrengsten opleveren, noch de waarde van het bedrijf van de begunstigde aanzienlijk vergroten, maar wel een positieve impact hebben op het milieu. In Vlaanderen is er met PDPO III en het te wijzigen besluit voor geopteerd slechts steun te verlenen als er geen productief voordeel is. In andere lidstaten gaat men hier soepeler mee om en ook de Europese Rekenkamer toont enige souplesse. De Europese Rekenkamer geeft immers aan dat bij deels productieve investeringen het steunpercentage pro rata verlaagd dient te worden. In de richtsnoeren van de Europese Commissie voor de investeringsmaatregel werd dit principe (naar aanleiding van deze audit) toegevoegd.

Met het voorliggende voorontwerp van besluit worden dan ook volgende wijzigingen aangebracht aan het te wijzigen besluit:

- uitbreiding van de investeringen die voor betoelaging in aanmerking komen;
- invoering van steunintensiteit die omgekeerd evenredig is met het effect van de betoelaagde investering op de productie;
- afzien van de te lage normbedragen;
- procedurele vereenvoudiging;
- beter afbakenen van de doelgroep en aanpassing aan de gewijzigde vennootschapsregelgeving.

Het ontwerp van ministerieel besluit tot uitvoering van artikel 4 en 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven zal uitvoering geven aan het ontwerp. Dit besluit regelt:

- welke vergunning een gelijkwaardige verantwoording biedt, als vermeld in artikel 4, tweede lid, van het te wijzigen besluit;
- de elementen en vormelijke regels waaraan het technische verantwoordingsadvies moet voldoen;
- welk plantgoed gebruikt kan worden voor een haag, heg, houtkant, bomenrij, landschappelijke integratie of gevelbegroeiing;
- de maximale subsidiabele investeringsbedragen;
- de bijkomende voorwaarden voor investeringen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELLEN

Artikel 1 preciseert de definitie van het begrip landbouwbedrijf. Er is niet langer voorzien in de vereiste over een voldoende brutobedrijfsresultaat te beschikken, noch dat het brutobedrijfsresultaat van de landbouwactiviteiten groter moet zijn dan het brutobedrijfsresultaat van de verruimde activiteiten. Hierdoor kunnen ook kleinere bedrijven in aanmerking komen. Door het expliciet vermelden van het ondernemingsnummer naast het landbouwnummer kunnen enkel actieve landbouwers in aanmerking komen en kan een particulier zonder ondernemingsnummer die een stuk landbouwgrond heeft dat enkel in goede milieuconditie gehouden wordt, geen begunstigde zijn.

Verder worden de definities van de begrippen maatschap en rechtspersoon in artikel 1 van het te wijzigen besluit aangepast aan de vernieuwde vennootschapswetgeving.

Artikel 2 verduidelijkt in artikel 3, eerste lid, van het te wijzigen besluit in samenlezing met de nieuwe bijlage 1 welke niet-productieve investeringen voor betoelaging in aanmerking komen. De betoelaagbare investeringen worden volgens volgende thema's gegroepeerd: biodiversiteit, landschap, water, erosie en bodem.

Artikel 3 vervangt artikel 4 van het te wijzigen besluit waarbij niet langer voorzien wordt in geografische verantwoording aan de hand van attesten van VLM, VMM of de Dienst Land- en Bodembescherming

van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse Overheid voor investeringen in erosiedammen.

Deze attestering is een administratieve belasting voor de landbouwer en verklaart deels de beperkte aanvragen van het verleden. Daarenboven is er voor verschillende van de niet-productieve investeringen meer kennis nodig dan louter de geografisch verantwoorde plaatsing van de investering. Daarom zal niet meer gewerkt worden met attesten, maar met verplichte begeleiding door private of publieke organisaties actief rond agrarisch landschap- en natuurbeheer. In zoverre de investering niet aan een wettelijke vergunningsplicht onderworpen is. Deze begeleiding moet resulteren in een technisch verantwoordingsadvies dat zowel de omvang als geografische locatie verantwoord en dat vermeldt dat de investering milieu-, natuurkundig en landschappelijk verantwoord is. Daarenboven worden ook specifieke voorwaarden rond inzetbaarheid en doelmatigheid van de investering opgenomen. Zo zal bijvoorbeeld bij de plas-dras pomp worden nagegaan of de capaciteit in overeenstemming is met de grootte, de locatie en de beoogde finaliteit van het te vernatten gebied. De minister kan de elementen die zulk een advies dienen te bevatten nader bepalen. Deze advisering wordt slechts verplicht voor die investeringen die uitdrukkelijk in bijlage 2 worden vermeld en met name:

- Aanleg kleine landschapselementen (bomenrij, haag, heg, houtkant, poel),
- Aanleg natuurvriendelijke oevers,
- Infiltratiesystemen (WADI en andere),
- Ondergrondse infiltratiesystemen,
- Wetland en kleinschalige waterinfrastructuur (plas-dras pomp, regelbare stuw, grond- en stenen dammen, knijpconstructies)
- Omvorming van gewone drainage naar peilgestuurde drainage,
- Buffer- en spaarbekken (met ecologische inrichting),
- Plantaardige erosiedammen.

Het technisch verantwoordingsadvies moet echter niet worden opgemaakt als de investering het voorwerp uitmaakt van een vergunningsplicht die een gelijkwaardige verantwoording biedt als het verantwoordingsadvies. De minister heeft delegatie om die vergunningsplichten op te lijsten.

Artikel 4 vervangt de maximale steunintensiteit van 100% in artikel 5, tweede lid van het te wijzigen besluit door een maximale steunintensiteit die vermindert naarmate de investering opbrengst verhogend of kostenbesparend is.

De maximale steunintensiteit bedraagt:

- 100% voor investeringen met een verwaarloosbaar productief karakter;
- 75% voor investeringen waarvoor een secundair positief effect op de productie bewezen is of waarbij een secundair negatief effect van de productie vermeden wordt.

Binnen deze maxima wordt in bijlage 3 per niet-productieve investering de maximale steunintensiteit vermeld.

In het bestaande derde lid en de nieuw toe te voegen leden 4-6 wordt de indieningsprocedure verder uitgewerkt. De aanvraag wordt niet langer via de verzamelaanvraag ingediend, aangezien ook machines kunnen worden betoelaagd. Uitbetaling wordt voorzien na indiening van de betalingsaanvraag en na een controle op de voorwaarden. Bij de aanvraag moeten in voorkomend geval het technisch verantwoordingsadvies en de facturen worden gevoegd. De minister kan nog bijkomende documenten voorzien die bij de betalingsaanvraag moeten worden gevoegd.”;

Er wordt tenslotte uitdrukkelijk bepaald dat het technisch verantwoordingsadvies slechts 10% van de aanvaardbare investeringskosten mag beslaan.

Artikel 5 voegt de derde categorie van steunintensiteit voor investeringen toe aan artikel 5 van het te wijzigen besluit:

- 50% voor investeringen die enkel een niet-productieve meerwaarde hebben tegenover andere bestaande productieve systemen.

Aangezien de investeringen die onder deze categorie vallen nog niet opgenomen zijn in een door de Europese Commissie goedgekeurd programma voor plattelandontwikkeling wordt de inwerkingtreding van deze bepaling uitgesteld tot op een door de minister te bepalen datum. Deze bepaling kan niet in werking treden voordat de Europese Commissie haar goedkeuring gegeven heeft aan de opname van de 50% investeringen in het programma voor plattelandontwikkeling.

Artikel 6 vervangt artikel 6 van het te wijzigen besluit. Vooreerst wordt nu ook betoelaging van investeringen in immateriële vaste activa mogelijk gemaakt. Hiermee wordt met name het technisch verantwoordingsadvies bedoeld.

Verder worden de doelstellingen waar de investeringen een bijdrage moeten aan leveren om voor betoelaging in aanmerking te komen uitgebreid. Hieronder is een overzicht opgenomen van de uitbreiding van de doelstellingen.

Huidige doelstellingen	Uitbreiding van doelstellingen
Biodiversiteit	Biodiversiteit bevorderen en habitatbescherming
Verminderde erosie	Verminderde erosie en bodemkwaliteit
Waterbeheer	Verbeteren waterbeheer en waterkwaliteit
Landschappelijke integratie van bedrijfsgebouwen.	Landschappelijke ontwikkeling
	Landschappelijke integratie van bedrijfsgebouwen

Ook de types van investeringen die voor betoelaging in aanmerking komen worden uitgebreid. Hieronder een overzicht:

Huidige types van investeringen	Uitbreiding van de types investeringen
1° de aanleg en de heraanleg van kleine landschapselementen, zoals hagen, heggen, houtkanten en bomenrijen	1° de aanleg en de heraanleg van kleine landschapselementen, zoals hagen, heggen, houtkanten en bomenrijen
2° de aanleg en de heraanleg van poelen;	2° de aanleg en de heraanleg van poelen;
3° de aanleg en de heraanleg van dammen op erosiestroken;	3° de aanleg en de heraanleg van plantaardige erosiedammen;
4° de aanleg en de heraanleg van kleinschalige waterinfrastructuur, zoals regelbare stuwtjes, grond- en stenen dammen,	4° de aanleg van kleinschalige waterinfrastructuur ter bevordering van wateropslag met infiltratie, zoals regelbare stuwtjes, grond en stenen dammen, plas/dras pomp, aanleg van een natuurvriendelijke oever,
5° de heraanleg van kleinschalige waterinfrastructuur, zoals regelbare stuwtjes, de aanpassing van een slootprofiel en het herstel van een gracht, om water vast te houden of vertraagd af te voeren;	

	5° de aanleg van wateropslagsystemen: spaar- en bufferbekken en waterreservoir of -bassin
	6° de aanleg van infiltratiesystemen zoals infiltratiebekken en water infiltrerende erfverharding
	7° investeringen die de verspreiding van gewasbeschermingsmiddelen in het milieu voorkomen zoals mechanische onkruidbestrijding
	8° investeringen die de biodiversiteit op en rond het bedrijf vergroten zoals nest- en bijenkasten en wildredders
	9° investeringen ivm preventie van schade aan dieren en teelten veroorzaakt door wolven
	10° landschappelijke integratie van bedrijfsgebouwen zoals gevelbegroeiing en groendaken
	11° investeringen die bodemkwaliteit verbeteren zoals graslandwoeler en compostkeerder

Tenslotte wordt de lijst van investeringen die niet voor betoelaging in aanmerking komen, aangepast. De eerdere uitsluitingen waren immers gebaseerd op het principe dat investeringen 100% niet-productief mochten zijn, terwijl dit principe nu genuanceerder wordt toegepast. Investeringen die voortvloeien uit wettelijke verplichtingen of opgelegd worden in het kader van vergunningen, zoals verplichte bedrijfsbeplanting of voorwaarden over waterinfiltratie in het kader van het bekomen van een omgevingsvergunning worden uitgesloten evenals investeringen in kleine waterinfrastructuur die strijdig zijn met de gewestelijke regelgeving inzake duurzaam waterbeheer. Aangezien nu ook machines voor betoelaging in aanmerking komen, wordt nu ook uitdrukkelijk tweedehandsmateriaal uitgesloten.

Artikel 7 past de selectiemethodiek aan door de doelmatigheidsscore toe te passen op de uitgebreide doelstellingen. De investeringen met de hoogste impact zullen de hoogste doelmatigheidsscore halen en als eerste geselecteerd worden.

Verder is niet langer voorzien in een beperking tot maximaal 2 aanvragen per kalenderjaar per bedrijf.

Artikel 8 vereenvoudigt de procedure voor het indienen van de betalingsaanvraag voorzien in artikel 9 van het te wijzigen besluit. De termijn voor het indienen van de betalingsaanvraag wordt eenduidig bepaald op 30 maanden na het verstrijken van de blokperiode waarin de steunaanvraag is ingediend.

Verder wordt de minister de mogelijkheid geboden het subsidiabele bedrag te beperken op basis van maximale subsidiabele investeringsbedragen per oppervlakte-eenheid, lengte-eenheid of per stuk. Daarnaast kan de minister voor investeringen bijkomende voorwaarden opleggen, zoals voor machines waarvoor een technische omschrijving en specificaties worden opgesteld. Voor het wolfproof maken van omheiningen zal er worden afgestemd met het Agentschap Natuur en Bos.

Artikel 9-11 vervangt de bijlagen 1 en 2 en voegt een bijlage 3 in het te wijzigen besluit in. In de bijlagen worden de niet-productieve investeringen vermeld die voor betoelaging in aanmerking komen, deze investeringen waarvoor een technisch verantwoordingsadvies vereist is en de maximale steunintensiteit.

Artikel 12 vervangt de bijlage 3 bij het te wijzigen besluit, vervangen bij artikel 11 van het ontwerp. Deze bijlage bevat ook de 50% investeringen.

Aangezien de investeringen die onder deze categorie vallen nog niet opgenomen zijn in een door de Europese Commissie goedgekeurd programma voor plattelandsontwikkeling wordt de inwerkingtreding van deze bepaling uitgesteld tot op een door de minister te bepalen datum. Deze bepaling kan niet in werking treden voordat de Europese Commissie haar goedkeuring gegeven heeft aan de opname van de 50% investeringen in het programma voor plattelandsontwikkeling.

Artikel 13 regelt de inwerkingtreding van artikel 5 en 12 van het ontwerp. Deze artikelen hebben betrekking op de 50% investeringen die nog niet opgenomen zijn in een door de Europese Commissie goedgekeurd programma voor plattelandsontwikkeling. Deze bepaling bevat een delegatie aan de minister om de datum van inwerkingtreding van de vermelde artikelen te bepalen. Deze delegatie wordt beperkt door de voorwaarde dat de inwerkingtreding niet kan vallen voordat de Europese Commissie haar goedkeuring gegeven heeft aan de opname van de 50% investeringen in het programma voor plattelandsontwikkeling.

Artikel 14 behoeft geen commentaar.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De voorgelegde aanpassingen worden aangerekend op:

- De beschikbare reguliere VLIF kredieten;
- Het Europees landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling;
- De bijkomende middelen die uit de relance provisie ter beschikking worden gesteld in de strijd tegen droogte in landbouw de zgn. Blue Deal;
- De middelen die vanuit het klimaatfonds ter beschikking worden gesteld

Er zal een afzonderlijke financiële monitoring gebeuren per financieringskanaal.

De voorgelegde aanpassingen zullen er toe bijdragen dat de huidige realisatiegraad bij de investeringen wordt verhoogd.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 30 november 2020 gaat als bijlage 3.

De opmerkingen uit het advies worden hierna geparafraseerd. Onder elke opmerking volgt een repliek.

- Door de ruime uitbreiding van de niet-productieve investeringen waarvoor investeringssteun zou kunnen verkregen worden kan de budgettaire doelmatigheid van sommige ondersteuning in vraag gesteld worden.

Er wordt binnen het VLIF een specifieke enveloppe voorzien voor niet productieve investeringen alsook een specifieke selectiemethodiek.

Enkel niet-productieve investeringen die geselecteerd worden komen voor steun in aanmerking. Enkel investeringen die de minimaal noodzakelijke doelmatigheidsscore behalen kunnen geselecteerd worden. De selectiemethodiek voor niet productieve investeringen bewaakt zo de doelmatigheid van alle investeringen en geeft de voorkeur aan die investeringen die niet bijdragen aan de productie. Nadien zullen de investeringen die in zeer beperkte mate bijdragen aan de productie opgenomen worden in de uiteindelijke selectietabel en er zal budgettair afgetopt worden in functie van de beschikbare enveloppe.

- Er is slechts voor een klein aantal investeringen een technisch verantwoordingsadvies vereist.

Een technisch verantwoordingsadvies is enkel vereist voor die investeringen waarvoor geen vergunning vereist is. Voor die investeringen motiveert het verantwoordingsadvies dat de investering past in bestaande visies op ruimtelijke inplanting, landschappelijke kwaliteit en gewenste biodiversiteit.

Nu is uitdrukkelijk in een delegatie aan de minister voorzien voor het vastleggen van de lijst van vergunningen die een gelijkwaardige verantwoording bieden als het verantwoordingsadvies. In dat geval moet geen verantwoordingsadvies worden opgemaakt.

- De inhoudelijke en de vormelijke regels waar het technisch verantwoordingsadvies aan zal moeten voldoen moeten nog door de minister bepaald worden. Deze zijn echter belangrijk voor de verzekering van de doelmatigheid.

De doelmatigheid wordt in de eerste plaats bewaakt door de selectiemethodiek. De bedoeling van deze delegatie is om een sjabloon uit te werken dat als bijlage bij een ministerieel besluit wordt opgenomen en waarin wordt vastgelegd op welke manier de doelmatigheid van de voorgestelde investering beoordeeld wordt.

- Kan dezelfde kwaliteitsgarantie voor het technische verantwoordingsadvies verwacht worden bij private organisaties?

Bij de private organisaties die beoogd worden zit voldoende expertise om te kunnen beoordelen of bepaalde niet-productieve investeringen al dan niet verantwoord zijn in een ruimtelijke context, landschappelijke context of biodiversiteitscontext. De kwaliteit van het technische verantwoordingsadvies wordt uiteindelijk mee beoordeeld in het selectieproces door de administratie.

- De beperking tot maximaal twee aanvragen per jaar valt weg.

Het opheffen van deze beperking kan bedrijven stimuleren om meer te investeren in doelmatige niet-productieve investeringen. Er wordt niet verwacht dat dit een grote impact zal hebben aangezien in het verleden maar weinig bedrijven meerdere aanvragen per jaar indienden.

- De normbedragen vallen weg.

De normbedragen zullen opgenomen worden in het ministerieel besluit dat wordt opgemaakt.

- Het voorgelegde dossier verschaft onvoldoende duidelijkheid over de mogelijke ter beschikking gestelde middelen vanuit de diverse vermelde financieringskanalen.

Er wordt van uitgegaan dat de voorziene Europese middelen vanuit het ELFPO en andere kanalen (relance provisie) kunnen ingezet worden in Vlaanderen voor de land- en tuinbouwers via het goedgekeurde programmeringsdocument voor plattelandontwikkeling (PDPO). Deze middelen vragen een cofinanciering voor de beschikbare Europese fondsen. Voor PDPO bedraagt deze 50%.

De financiering zal gebeuren vanuit de reguliere VLIF kredieten, aangevuld met middelen uit het noodfonds corona en relancemiddelen.

- Er wordt niet aangetoond dat er geen netto bezwarend effect zal zijn voor de Vlaamse begroting.

De VLIF selectiemethodiek topt telkens al de aanvragen budgettair af binnen de voorziene kredieten (10% van de VLIF middelen voor de niet-productieve investeringen in overeenstemming met het regeerakkoord) wat maakt dat er geen netto bezwarend effect kan zijn voor de Vlaamse begroting in relatie tot de beschikbare Europese middelen.

Het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting van 15 december 2020 gaat als bijlage 4.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring wordt dit besluit bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2015 betreffende steun aan niet-productieve investeringen en aan de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven;

2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De viceminister-president van de Vlaamse Regering
De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk; Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS